

Beroepsopleiding op de schop

KRIS DOUMA

Kris Douma is voorzitter van de NBA

De afgelopen tijd komen er steeds meer signalen dat we fundamenteel na moeten denken over het beroepsprofiel en de opleiding. Verschillende elementen spelen daarbij een rol: de aantrekkelijkheid van het beroep en de opleiding op de (krappe!) arbeidsmarkt; de 'studeerbaarheid', oftewel de zwaarte en lange duur van de opleiding die mede oorzaak is van relatief forse uitval en voortijdige beëindiging. En de maatschappelijke ontwikkelingen (onder andere duurzaamheid), waardoor er een steeds zwaarder beroep op de accountant wordt gedaan, wat leidt tot stapelen richting een nog zwaardere opleiding. Als we niet oppassen, bezwijkt het beroep en de opleiding onder die druk. Actie is vereist.

Naast kennis van accountantsstandaarden en 'oude' onderwerpen zoals fraude en continuïteit, vragen verklaringen van een 'getrouw beeld' steeds meer kennis van bijvoorbeeld specifieke sectoren, forensische kennis en vaardigheden, tax, ethiek, IT en duurzaamheid. Die druk wordt gevoeld in het beroep, maar ook in de opleiding. Opname in het beroep (en opleiding) van de genoemde onderwerpen kan enerzijds een bijdrage leveren aan de aantrekkelijkheid van het vak, maar kan ook

leiden tot (a) onvoldoende diepgang in de vereiste expertise en dus tot teleurstelling bij de hoge verwachtingen vanuit de ondernemingen en samenleving, of (b) een verdere verzwaring van de beroeps- en opleidingseisen.

Zowel vanuit de gewenste kwaliteit van het beroep, als vanwege de aantrekkelijkheid van het beroep en de aantrekkingskracht van de opleiding, is het nodig na te denken over mogelijkheden tot differentiatie en specialisatie in zowel beroep als opleiding. Door verschillende belanghebbenden wordt al nagedacht over aanpassingen, zoals een splitsing in een basisopleiding accountancy (bachelor) en specialisaties (master) naar de verschillende geledingen in het beroep en expertisegebieden. Natuurlijk moet daarbij rekening worden gehouden met de wettelijke eisen. Zo'n proces moet beginnen bij het vaststellen van het gewenste toekomstige beroepsprofiel, waarvoor de NBA de aangewezen organisatie is.

Mede op basis van de geïdentificeerde veranderingen in het beroep en de noodzaak/wens de aantrekkelijkheid van het beroep en de opleiding te vergroten, start de NBA (samen met andere belanghebbenden) een proces van heroriëntatie op het beroep en de beroepsopleiding, vanuit de

gedachte dat differentiatie en specialisatie vragen om splitsing van de opleiding in een basisopleiding accountancy en relevante specialisaties. Ook de uitkomsten van het project 'Stip aan de horizon' nopen tot actie. Dit kan hopelijk binnen een jaar leiden tot aangepaste beroepsprofielen en binnen drie jaar tot aanpassingen in het onderwijs.

Het goede nieuws is dat veel betrokken partijen de noodzaak tot actie inzien. Dat geldt onder andere voor de Kwartiermakers toekomst accountancysector, maar ook voor de organisaties die zich bezighouden met de eindtermen (CEA) en de praktijkopleiding (RPO). En voor een groeiend aantal hoogleraren en andere docenten die actief zijn in de dagelijkse praktijk van het onderwijs.

Natuurlijk wil de NBA, als hoeder van het beroepsprofiel en de kwaliteit van de audit en in het belang van het verstevigen van de rol van de accountant in het 'vertrouwen in het maatschappelijk verkeer', daaraan een forse bijdrage leveren en eventueel het initiatief nemen. Het zou te voorbarig zijn nu al conclusies te trekken, maar de tijd is rijp om met elkaar te werken aan een toekomstbestendige beroepsopleiding! ←